

Doorlopende leerroutes? Doorlopende leerlingen!

Sinds ik me – ruim 25 jaar geleden – bezig ging houden met de inhoud van het beroepsonderwijs, wordt er gesproken over een soepele overgang van v(m)bo naar mbo. Dat zou je als een pessimistisch signaal kunnen opvatten: kennelijk is daar veel tijd voor nodig, of misschien wel permanente aandacht.

Het is opmerkelijk dat daarbij de focus vooral ligt op een doorlopend programma: laat de leerling dat wat hij op het vmbo geleerd heeft op het mbo niet opnieuw leren. En vooral: leer op het vmbo vaardigheden direct goed aan, want niets is erger dan iets, waarvan je denkt dat het goed is, weer af te leren om het daarna, opnieuw, maar anders weer aan te leren. In de loop van de jaren is er veel tijd en energie gestoken in het op elkaar afstemmen van programma's. Maar het lijkt of daar de crux niet zit als het gaat op doorlopende routes.

Ik herinner me een bijeenkomst, alweer een flink aantal jaren geleden, waaraan vooral docenten deelnamen en waarin de doorlopende leerlijn (zoals dat toen nog genoemd werd) centraal stond. Allerlei onderwerpen kwamen aan de orde: elkaar kennen, dezelfde taal spreken, op eenzelfde manier omgaan met leerlingen, wel of geen strakke eisen stellen, leerlingen aan de hand nemen of juist loslaten. Het was opvallend dat de docenten zeker een uur met elkaar in gesprek waren zonder dat het woord 'programma' of 'inhoud' viel. Als relatieve buitenstaanders vroegen mijn collega en ik of er niet eerst gewerkt moest worden aan gezamenlijke programma's en afspraken over wie welk onderdeel van het programma aan de leerlingen voor z'n rekening nam. Waarop de docenten reageerden met de opmerking: 'Dat is het minst lastige;

doorlopende programma's maken we bij wijze van spreken in een halve dag.'

In de rubriek 'mail aan mijn oude school' en in andere artikelen in deze en vorige kranten komen leerlingen aan het woord die de overstap van vmbo naar mbo hebben gemaakt. Zonder uitzondering zeggen die studenten: 'je moet er op het mbo aan wennen dat je alles zelf uit moet zoeken, dat er niet meer voor je gepland wordt, dat er zelfstandigheid van je gevraagd wordt'.

Natuurlijk is een programma-inhoud belangrijk. Zonder de inhoud wordt het leren lastig. En natuurlijk is het leren maken van keuzes op basis van ervaringen belangrijk. Maar moeten we vmbo-leerlingen niet ook veel meer voorbereiden op de manier van werken in het mbo en moet het mbo in het begin niet meer rekening houden met het feit dat vmbo-leerlingen deze vaardigheden nog moeten leren?

Mijn pleidooi: laten we met het oog op doorlopende leerroutes en Sterk Beroepsonderwijs vooral niet vergeten naar leerlingen te luisteren! Laat leerlingen vertellen wat hun is opgevallen in de overstap van het vmbo naar het mbo (en de havo). Deze krant, de voorgaande edities én de website van Sterk Beroepsonderwijs (www.sterkberoepsonderwijs.nl/ inspiratie) bieden een bron van informatie en inspiratie voor dit gesprek. Het gaat immers om doorlopende leerlingen!

Jacqueline Kerkhoffs

Stichting Platforms VMBO